

Берекета Галина

Тернопільський національний економічний університет
(науковий керівник: к.е.н., доцент кафедри менеджменту, публічного
управління та персоналу Кривокульська Н.М.)

КОНЦЕПЦІЯ ПРОЄКТУВАННЯ ТА БУДІВНИЦТВА СМІТТЄПЕРЕРОБНИХ ПІДПРИЄМСТВ У ТЕРНОПІЛЬСЬКІЙ ОБЛАСТІ

На сьогоднішній день на рівні держави існує система стратегічних документів з чітким баченням, куди країна повинна рухатись і яких ключових показників має досягти у питаннях управління відходами. Зокрема, серед прийнятих стратегічних документів Національна Стратегія управління відходами до 2030 року та Національний план управління відходами до 2030 року [1; 2]. Ці документи мають на меті впровадження системного підходу у процес поводження з відходами на загальнодержавному та регіональному рівнях, зменшення обсягів утворення відходів шляхом збільшення обсягу їх переробки та повторного використання.

У Тернопільській області нараховується 740 сміттєзвалищ та полігонів побутових відходів, загальною площею близько 150 га. Обсяги захоронених побутових відходів на сміттєзвалищах області становлять 21 591,7 тис. м³. Обсяги утворення та захоронення твердих побутових відходів в області з кожним роком зростають: від 282,0 тис. м³ (2000 р.) до 900,3 тис.м³ (2019 р.) [3]. Показник утворення відходів у області в середньому становить 250-300 кілограмів у рік на людину і має тенденцію до зростання.

Домінуючим способом поводження з побутовими відходами залишається їх вивезення та захоронення на полігонах та сміттєзвалищах області. Низький рівень системи перероблення (у тому числі системи роздільного збирання) побутових відходів призводить до втрати тисячі тонн ресурсоцінних матеріалів, що містяться у відходах, які потенційно можуть бути введені у господарський обіг. Тому, розвиток роздільного збирання та перероблення відходів є невід'ємною частиною підвищення ефективності використання природних ресурсів і переходу до сталої економіки.

Відповідно до вищезазначеного в Тернопільській області прийнято рішення про будівництво сміттєпереробних підприємств.

Концепція проектування та будівництва сміттєпереробних підприємств у Тернопільській області ґрунтується на схемі поділу території області на чотири округи зі збору та перероблення побутових відходів, що передбачено Програмою охорони навколишнього природного середовища в Тернопільській області на 2014-2020 роки та Програмою поводження з твердими побутовими

відходами в Тернопільській області на 2018-2020 роки.

У зв'язку з тим, що будівництво сміттєпереробних підприємств у двох з чотирьох округів (Бережанському та Тернопільському) передбачено із залученням приватних інвестицій, за рахунок бюджетних коштів пропонується будівництво в двох інших округах (Кременецькому та Чортківському).

Черговість проєктування і будівництва зазначених об'єктів залежить від стану оформлення правовстановлюючої земельпорядної документації на земельну ділянку під забудову [6]. Приміром, для Кременецького округу передбачається пріоритетною земельна ділянка існуючого сміттєзвалища на території Чугалівської сільської ради, резервні – земельні ділянки під полями фільтрації колишнього Кременецького цукрового заводу та сміттєзвалищем міста Ланівці. Для будівництва сміттєпереробного заводу в Чортківському окрузі необхідно здійснити вибір земельної ділянки та оформлення правовстановлюючих документів із землеустрою.

Передбачається будівництво заводів потужністю 160 тонн в добу у Кременецькому і 300 тонн в добу в Чортківському округах. Кременецьке підприємство розраховане на перероблення побутових відходів, які утворюються в Кременецькому, Лановецькому, Шумському, частково – Зборівському і Збараському районах. Чортківський завод перероблятиме відходи з Чортківського, Борщівського, Заліщицького, Буцацького, Гусятинського районів.

Найоптимальнішими технологічними схемами на обох підприємствах є комплексне оброблення відходів шляхом сортування на сміттєсортувальній лінії, компостування органічної частини відходів з наступним їх використанням для виробництва органічних добрив методом біоферментації чи вермикультури. Залишок відсортованих відходів, який не підлягає переробці, захоронюється на полігоні типу хвостосховища [4]. Необхідна площа забудови визначається проєктно-кошторисною документацією.

Порядок проєктування та будівництва сміттєпереробних підприємств є наступним:

1) виготовлення проєктів детального планування на земельні ділянки, вибрані під будівництво сміттєпереробних заводів, і проведення стратегічної екологічної оцінки;

2) здійснення процедури оцінки впливу на довкілля;

3) приведення у відповідність до вимог Земельного кодексу України правовстановлюючих документів для користування земельною ділянкою в Кременецькому районі, а також вибір земельної ділянки в Чортківському районі та виготовлення документації із землеустрою з надання в користування цієї ділянки [6];

4) виготовлення проєктно-кошторисної документації: техніко-економічних обґрунтувань; робочих проєктів будівництва сміттєпереробних заводів;

5) проведення експертизи проєктно-кошторисної документації в підрозділі ДП „Укрдержбудекспертиза”;

б) будівництво сміттєпереробних заводів.

Джерелами фінансування можуть бути: виконання проєктно-кошторисних робіт (обласний бюджет); будівництва об'єктів (державний фонд регіонального розвитку, субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення природоохоронних заходів на об'єктах комунальної власності при співфінансуванні з обласного бюджету).

Збудовані об'єкти мають перебувати у спільній власності територіальних громад сіл, селищ, міст Тернопільської області, експлуатуватись відповідними комунальними підприємствами Кременецької та Чортківської міських рад за договорами з підприємством-балансоутримувачем [5].

Використані джерела

1. Національна стратегія управління відходами в Україні до 2030 року. К., Кабінет Міністрів України, 2017.
2. Національний план управління відходами в Україні до 2030 року. – К., Міністерство екології та природних ресурсів України, 2019
3. Річний звіт за формою № 1 ТПВ „Звіт про поводження з твердими побутовими відходами”(2017 рік). К., Мінбуд України, 2016. 11с.
4. Закон України „Про відходи”. К., Верховна Рада України, 1998. (поточна редакція від 18.12.2017р.). 242с.
5. Закон України „Про місцеве самоврядування в Україні”. К., Верховна Рада України, 1997. (поточна редакція від 24.02.2018р.). 170с.
6. Земельний Кодекс України. К., Верховна Рада України, 2001. (поточна редакція від 09.08.2019р.).

Бідулька Ольга

Тернопільський національний економічний університет
(науковий керівник: к.н.держ.упр, доцент, в.о. завідувача кафедри міжнародного права та міграційної політики Дракохруст Т.В.)

ОСОБЛИВОСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЮРИДИЧНОГО СУПРОВОДУ УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

Нормативно-правова база являє собою організаційно-функціональний образ системи місцевого самоврядування, виражений юридичною мовою і який відповідає її цільовому призначенню. При цьому правові норми забезпечують моделювання як самої системи місцевого самоврядування, так і її підсистем, нормування та формалізацію їх функціонально-організаційних структур.

На сьогодні більшість органів місцевого самоврядування самостійно